



ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ICSMS v ČIŽP

Mgr. David Sedliský

24. listopadu 2022 (25 minut)

Co je to ICSMS?

- Od 16. 7. 2021 nabylo platnosti EN 1020/2019 o dozoru nad trhem (GPSD) a dle čl. 34(4) je povinnost používat Information and Communication System on Market Surveillance (ICSMS);
- Český prováděcí předpis zatím nebyl schválen (Zákon o dozoru nad trhem);
- <https://webgate.ec.europa.eu/icsms/> (ostrá verze)
- <https://webgate.training.ec.europa.eu/icsms/> (testovací verze)
- Koordinaci v rámci ČR má na starost Mezirezortní pracovní skupina MPS Dozor při MPO, ve které jsou zástupci i jednotlivých KHS.

Primární možnosti ICSMS

- Databáze kontrolovaných harmonizovaných výrobků (sdílení zdrojů, včasné informace);
- Komunikační systém dozorových orgánů (i celní správy) uvnitř i mimo ČR, možnost vzájemné přeshraniční pomoci RFI/RFEM/Batons (30/90/- dní na reakci), včetně on line seminářů, info o společných aktivitách na trhu;
- Seznam kontaktů a působností úřadů v EU (Ize se dotázat příslušného SLO);
- Sjednocení databází a všech DRPI formátů (např. GEN, REACH, CLP);
- Informování veřejnosti (veřejná část o výrobcích, úřadech, spol. dokumentech, projektech, aktivitách, vč. celních kontrol);
- Statistika výrobků a kontrol.

Budoucnost ICSMS

- Přístup do celních systémů od r. 2025, vč. komunikace s celníky (jejich vlastní systém CRMS zůstane oddělený);
- Přibudou i potraviny, krmiva, doplňky stravy, ...
- Strojové překlady z/do CZ;
- Videokonference;
- Přidružení dalších databází;
- Notifikace tabákových výrobků;
- ICSMS → SG/RAPEX, od r. 2022 i SG/RAPEX → ICSMS (nyní problematický převod);
- Energetické štítky (EPREL) a Ekolabeling;
- Akreditované osoby vydávající Prohl. o shodě (NANDO);
- Motor Vehicles a Gas Emissions System (CO₂) a další.

Pravidla užívání ICSMS

- ICSMS je užíván jako primární dozorový systém v Německu pro všechny dozorové úřady;
- U nás mají přístup např. ČOI, Punc. úřad, KHS, SÚJB, SZPI, ČBÚ, SÚKL, Celní správa, ...
- Hierarchie: EK / Ústřední Styčný úřad (MPO) / Lokální administrátor / Uživatel.
- Vše vkládají přímo inspektoři, vstup skrze EU login;
- 1× za 6 měsíců nutno vstoupit, jinak může být uživatel deaktivován;
- Po odchodu inspektora, nutno do 30 dnů deaktivovat, nelze jej však úplně vymazat (nutno ručně převést).

Preambule EN 1020/2019, odst. 58

- „ICSMS by měl být obecně využíván k výměně informací považovaných za užitečné pro ostatní orgány dozoru nad trhem. To by mohlo zahrnovat **kontroly prováděné v rámci projektů dozoru nad trhem**, a to bez ohledu na výsledky zkoušek. Do ICSMS, by se mělo **vkládat takové množství dat, aby se dosáhlo rovnováhy mezi přílišnou zátěží, kdy by úsilí nezbytné pro vložení dat přesahovalo úsilí vložené do samotných kontrol**, a dostatečnou komplexností na podporu větší účinnosti a účelnosti činností orgánů. Data vkládaná do ICSMS by tedy měla **zahrnovat i jednodušší kontroly než jen laboratorní zkoušky**. Nemělo by však být třeba do něj zadávat pouhé **krátké vizuální kontroly...**“

Povinné požadavky čl. 34 ve vztahu k ČIŽP

- „Orgány... zadávají do ICSMS v souvislosti s výrobky dodanými na trh na jejich území, u nichž byla provedena **důkladná kontrola** souladu s předpisy, aniž je dotčen článek 12 (vyhodnocení) směrnice 2001/95/ES a článek 20 (RAPEX) tohoto nařízení, a tam, kde je to relevantní, i v souvislosti s výrobky vstupujícími na trh Unie na jejich území, u nichž bylo propuštění do volného oběhu pozastaveno podle článku 26 (Celní správa) tohoto nařízení, informace o:“
 - protokoly o zkouškách (tedy, i když výrobek vše splňuje);
 - nápravná opatření, které hospodářský subjekt přijal;
 - požadovaná ale nepřijatá nápravná opatření hosp. subjektů;
 - snadno dostupné zprávy o zranění způsobené výrobkem;
 - další výrobky, které se netýkají dozoru ČIŽP.

Nezodpovězené otázky

- Otázka č. 1: Co je to důkladná/hlubková kontrola?
 - v EN 1020/2019 příslib, že details budou později definovány EK prováděcím aktem dle čl.34(8)... někdy;
 - pokus o národní definici ve Vnitrostátní strategii dozoru nad trhem 2022-2025 (zveřejněno v ICSMS, nakonec vypuštěna).
 - každé ADCO si údajně má definovat samo. ECHA vydala Manual for Using the ICSMS in Enforcement of REACH, CLP and PIC. Zde není hlubková kontrola definována, ale jsou zde v bodě 3.1 uvedeny příklady pro REACH a CLP.

Nezodpovězené otázky (2)

- Otázka č. 1: Co je to důkladná/hlubková kontrola?
 - nyní vlastní definice ČIŽP v rámci MN pro dozor:

„Hlubková, neboli důkladná kontrola je pro potřeby agendy chemické bezpečnosti v pravomoci ČIŽP taková kontrola, při které je použito více detailních kontrolních mechanismů.

Detailním kontrolním mechanismem je např. zevrubná kontrola dokumentace, vyžadující srovnatelné postupy jako pro samotnou tvorbu těchto dokumentů (kontrolní výpočet uvedených parametrů, reprodukce analýz, postupů, testů), následné dohledávání a ověřování informací získaných při běžné kontrole a parametrů výrobku u dalších subjektů (správní a dozorové orgány, soudní znalec, externí akreditované laboratoře, elektronické databáze), či rozšíření kontroly na další články dodavatelského řetězce.

Nezodpovězené otázky (3)

Hlubková kontrola není osobní návštěva kontrolovaného subjektu, vizuální kontrola výrobků, kontrola primárně předložených listin, dodatečné vyžádání informací od primárně kontrolovaného subjektu, tvorba fotodokumentace, přeměřování parametrů mobilními nástroji a přístroji na místě (váha, pravítko) či užití jiných neakreditovaných screeningových metod během řízení.“

- Otázka č. 2.: Jaké zkoušky?
 - akreditované.

Vnitrostátní strategie dozoru nad trhem

- Nyní na r. 2022-2025;
- Povinně zveřejněna dle čl. 13 EN 1020/2019 v ICSMS;
- 11 indikátorů dozoru nad trhem (statistických ukazatelů), které však mají mnoho podotázek;
 - hodnoceno 1× ročně;
 - vyplývající z hloubkových kontrol;
 - informace požadovány po ŘED ČIŽP, následně porovnány s ICSMS (zdvojená kontrola);
 - jeden výrobek může být započítán opakovaně, je-li kontrolován dle vícero právních předpisů;
 - Hodnocení za r. 2021 ukázalo, že bude třeba sjednotit lokální administrativní systémy (např. ČIŽP vyhodnocuje počet kontrol a nikoliv počet kontrolovaných výrobků).

Příklady důkladných kontrol pro ČIŽP

- V praxi při kontrole výrobků:
 - kontrola registrace látek dle čl. 5 REACH ;
 - kontrola klasifikace látek/směsí dle čl. 4 CLP;
 - kontrola povolených látek z přílohy XIV REACH;
 - kontroly vyžadující dohledávání údajů z více jak jedné národní či mezinárodní databáze.

Interpretace ČIŽP – zápis do ICSMS

- Zápis výrobků kontrolovaných dle REACH (registrace), CLP (klasifikace), biocidy, Hg, detergenty, POPs, CFC náplní, které byly šetřeny **důkladnou kontrolou po nabytí právní moci:**
- s **akreditovanou** zkouškou (i bez porušení);
- s vydaným nápravným opatřením hosp. subjektů (dnes dle §33 Chem. zákona, později § 7 prov. zák.);
- s přetrvávajícím porušením po vydání náprav. opatření dle článku 16(5);
- které způsobily zranění (PCN / TIS, kam ČIŽP nemá přístup);
- s nutnou reakcí v rámci Safety Gate/RAPEX;
- které předáváme do jiného čl. státu dle čl. 24 (3) – RFI / RFEM / Batons.

Praxe vkládání do ICSMS

- Vkládá se „Product info“ a „Case info“ (Výrobek / Kontrola);
- Vkládá se každý výrobek samostatně (nikoliv kontrola);
- Nutno hlídat zdvojení údajů;
- Teoreticky lze vložit již v průběhu kontroly a následně opakovaně doplňovat;
- Položky chemie nejsou řádně popsány (minimální help, žádný manuál, nedostatečný překlad do Cz). Nutno Metodickým návodem ČIŽP upřesnit vyplňování (např. chybí č.j.);
- Cca 60 samostatných polí u jednoho případu;
- Někdy nutno vložit i výrobky, co nic neporušili;
- Dokud neproběhne plné propojení s CAIS, vše se vkládá 2x;
- Výrobky pro RAPEX/Safety Gate a výrobky z mezinárodních kontrolních projektů, např. CASP, se vkládají 3x;

Další nesrovnalosti

- Právní otázky:
 - Je přeposlání batonu (podnětu) v rámci ČR shodné s předáním podnětu dle Správního řádu (doplnit do CAIS)?
 - Lze zveřejňovat informace o výrobku a dodavateli bez platného českého prováděcího předpisu?
 - Je vhodné, aby kdokoliv z dozorového orgánu mohl měnit položky CI bez vědomí zpracovatele?
- Nezveřejnění manuálu ECHA pro chemické látky, natož v češtině.
- Pozor na dvojí překlad stránek;
- Odlišnosti v testovací verzi;
- Odlišné třídění kategorie výrobků než kdekoliv jinde (RAPEX).

Aktuální stav

- Inspektori teoreticky i prakticky seznámeni s ICSMS, mají k dispozici základní manuál;
- Byly provedeny dvě školení (cca 5 hodin), kde byly prezentovány ukázky zadávání případu;
- Pro inspektory zpřístupněna i testovací verze ICSMS, která však není shodná s verzí ostrou;
- Přístup (reader) byl umožněn projektantovi budoucího Centrálního agendového informačního systému ČIŽP (dále CAIS);
- Byl vytvořen Metodický návod k ICSMS, který bude průběžně aktualizován;
- 2022: Testovací rok pro administrátory i uživatele ČIŽP.

Shrnutí

Nyní je systém výraznou administrativní zátěží pro inspekční činnost.

Pokud by se jednalo o jediný databázový a komunikační systém (jako v Německu), jedná se o výrazné usnadnění a pomoc.

Jaké máte zkušenosti s ICSMS vy?

Děkuji za pozornost.

david.sedlisky@cizp.cz